

Anico animal control systemet består af standere med sensorer, som placeres på strategisk udvalgte steder. Når der er bevægelse, udsendes lyde for at afværgе vildtet. Foto: Mogens Rosengaard.

Usynligt vildtheqn

Af Mogens Rosengaard, Anico

Anico – animal control har udviklet et vildtafværgekoncept, som kan beskytte juletræs- og skovkulturer mod vildtbid uden brug af et fysisk vildtheqn. Der er tale om et spændende alternativt vildtsystem, som på en lang række områder kan erstatte traditionelle vildtheqn. Forfatteren, idemanden bag vildtsystemet, har beskæftiget sig med vildt og natur hele livet og har blandt andet en fortid ved Danmarks Miljøundersøgelser på Kalø. Anico – animal control er en vidensbaseret virksomhed, som er stiftet i samarbejde med Videnskabsministeriet via Innovation MidtVest, og som beskæftiger sig med udvikling og produktion af vidensbaserede produkter og koncepter til vildtovervågning, vildtregistrering og vildtafværgning.

Juletræer er en højværdiafgrøde

Juletræer er en højværdiafgrøde, som er værd at passe på og derfor hegnes de fleste juletræskulturer. Det sker dog ikke sjældent, at råvildt og kronvildt alligevel kommer inden for indhegningen, hvor de kan forårsage stor skade på juletræerne, hvis de opholder sig i kulturen gennem længere tid og/eller på det forkerte tidspunkt af året.

Vildtsystemet

Anico animal control består af en sensor og en controller. Systemet fungerer således, at når et dyr går ind i sensorfeltet udsender controlleren forskellige lyde som gør det utrygt for vildtet at opholde sig i sensorfeltet. Controlleren udsender en ny lyd hver gang sensoren bliver aktiveret for

at undgå, at dyrene vænner sig til systemet. I controlleren lagres tillige alle informationer om vildtaktivitet – herunder dato, tidspunkt og hvilke lyde der har været aktiveret. Lyden kan kobles fra og gør det muligt at anvende vildtsystemet til udelukkende kun at registrere vildtaktivitet – en oplagt mulighed til vurdering af vildttryk, når jagtlejen skal fastlægges. Vildtinformationerne lagres i controllerens hukommelse og kan visualiseres på computeren.

Vildtkameraer

Anico har udviklet et flytbart kamera-koncept, som gør det muligt at sende levende direkte billeder hjem fra juletræskulturen til en computer. Kamerakonceptet sender kun billeder hjem til computeren, hvis der er aktivitet i kamera-sensorfeltet.

Traditionelle vildthejn

Opsætning af vildthejn hindrer vildtet i at bevæge sig frit i landskabet. Gennem de senere år er der kommet meget fokus på den negative indflydelse vildthejn har på vildtets frie bevægelsesmuligheder i landskabet.

Vildtet kan blive beskadiget i vildthejnet. En ofte set og hørt gene ved vildthejnet er, at vildtet kommer til skade på forskellig vis, når de kommer i kontakt med vildthejnet. Under jagtsituationer er der utallige eksempler på, at hjortevildt kolliderer med vildthejnet og brækker ben eller i værste fald halsen. Hjorte får hejnet viklet ind i geviret og hænger fast og går en tragisk død og skæbne i møde.

Der er utallige eksempler på, at gamle vildthejn ikke bliver fjernet når de ikke længere er i brug eller når de er udtjent – typisk efter 1½ omdrift med juletræskulturer. De gamle vildthejn er til stor gene og risiko for hjortevildtet gennem beskadigelser ved kollisioner med hejnet. Der er en ekstra udgift forbundet med at fjerne hejnet. Derfor fristes nogen til at lade

det gamle kulturhejn blive stående. Det gamle hejn kan ses i rigtig mange år – op til 20 - 30 år er ikke usædvanligt.

Dyrene har svært ved at komme ud af indhegningen. Det sker ikke sjældent at der kommer vildt inden for hejnet. Vildtet har vanskeligt ved selv at finde ud af kulturen igen. De søger hyppigt rundt langs indersiden af hejnet, hvor veksler tydeligt kan ses. Det kan være en vanskelig sag at få dyrene jaget ud igen. Åbning af hejnet vil ofte være en anvendt løsningsmulighed, men det er stort set umuligt at få afklaret, om dyret stadig er i kulturen.

Jagtmulighederne begrænses af vildthejn, da hejnets primære funktion er at begrænse hjortevildtets adgang til juletræerne. Set med jagt øjne kan indhegnede arealer være en stor gene og bidrage til at være en bestandsregulerende faktor for hjortevildtet – da hjortevildtet dels ikke kan fouragere dels ikke kan søge dækning og anvende området som "territorium" m.m. Anderledes forholder det sig med fuglevildtet, herunder fasaner - som netop finder det attraktivt at have "lodne" områder at opholde sig i.

Vildthejn skæmmer landskabet. Der har gennem de senere år ofte været fokus på hvad der "skæmmer og ikke skæmmer" landskabsbilledet. Opsætning af vildthejn bringes af og til på banen når temaet "landskabs skæmmende elementer" – bringes frem i medierne. Derfor efterspørger mange alternative metoder til indhegninger.

Alternativer til hegning

Gennem tiden er der forsøgt anvendt forskellige metoder til imødegåelse af vildtskader på træer i skoven og på markagrøder. Menneskehår og hjortetaksolie er eksempler på alternative vildtafværgninger. Der har hidtil ikke været konkret dokumenteret viden tilgængelig om menneskehårs og hjortetaksolie's vildtafværgeseffekt. Anico har derfor i samarbejde med Jagtvæsenet på Ormstrup og Borre Skovdistrikt ved Skytte Robert Thrane og Skytte Ole Rasmussen, foretaget et forsøg, som klart viser, at menneskehår og hjortetaksolie's vildtafværgeseffekt på hjortevildt er begrænset til en uges tid. Forsøget blev foretaget i vinterhalvåret november 2007 til marts 2008 ved

Ekspertise og tæt samarbejde

– vi garanterer den genetiske og tekniske kvalitet hver gang

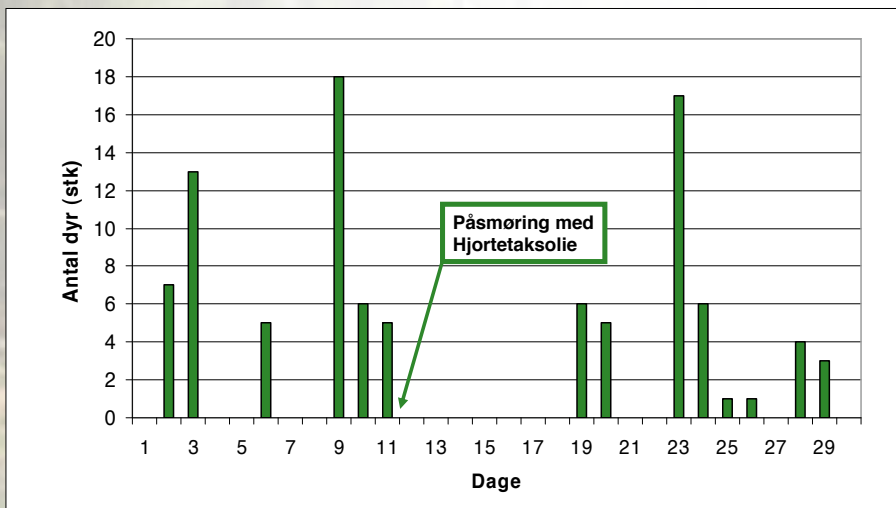

JOHANSENS PLANTESKOLE

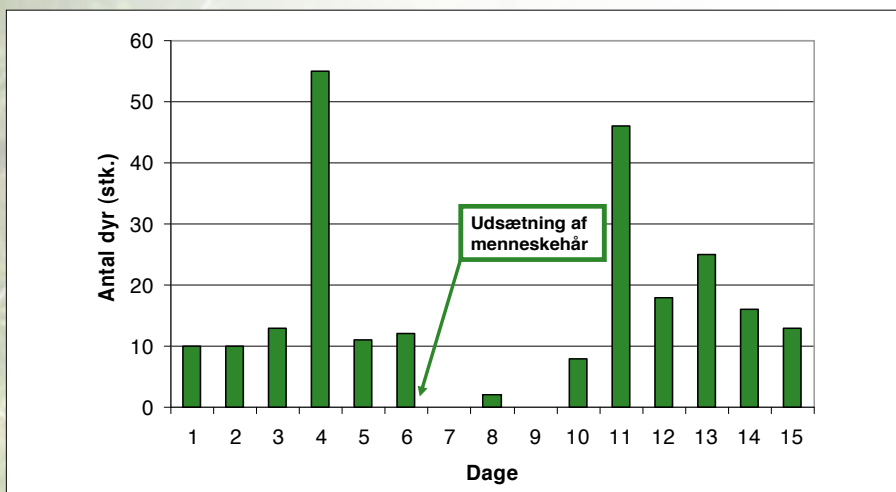
Damhusvej 103, 7080 Børkop, Tlf. 75 86 62 22, Mobil 40 40 70 48
plj@johansens-planteskole.dk, www.johansens-planteskole.dk

SUSÅ PLANTESKOLE

Villa Gallinavej 10, 4690 Haslev, Tlf. 56 32 60 52, Mobil 20 14 60 52
jho@susaaplanteskole.dk

Figur 1 Vildtafværgningseffekt af hjortetaksolie.

Figur 2 Vildtafværgningseffekt af menneskehår.

et foderhus i skoven, som hjortevildtet hyppigt besøger. Der blev forud, under og efter opsætning af "menneskehår og hjortetaksolie", foretaget automatisk registrering af vildtaktiviteten ved foderhuset med Anico's vildtregistreringssystem. Hår og hjortetaksolie blev placeret på hver side af foderhuset i 2 meters af-

stand. Forsøget viste at, hjortetaksolie og menneskehår anvendt som vildtafværgemiddel mod hjortevildt stort set er uden effekt efter henholdsvis syv og fire døgn (figur 1 og 2).

Traditionelle kemiske vildtafværgningsmidler, der er godkendt til vildtafværgning

såsom blodmel (Gyllebo) og thiram (Lentacol Universal) har en bedre virkning end hjortetaksolie og menneskehår, men dels kræver midlerne individuel behandling af alle træer, dels kan virkningen af særligt Blodmel blive reduceret kraftig ved uhenigtsmæssigt vejrlig.

Nyt usynligt elektronisk vildtheqn

På arealer, hvor man ikke ønsker at anvende fysiske vildtheqn, har det hidtil været vanskeligt at beskytte planterne mod vildtbid. Et nyt elektronisk vildtheqn som udsender forskellige lydstimuli, når et dyr detekteres af sensorsystemet, hvorved vildtskadernes omfang kan reduceres uden brug af fysisk vildtheqn. Systemet består af standere med sensorer, som placeres på strategisk udvalgte lokaliteter. Når der er bevægelser, udsendes lyde for at afværge vildtet. Det sker ved, at vildtet aktiverer sensorer, som trådløst sender signal til systemets computer. Den indeholder et bibliotek på mere end 500 forskellige lyde. Det elektroniske usynlige vildtheqn testes på fjerde år af Skov & Landskab, KU-LIFE. Effekten af de forskellige lydstimuli fremgår af figur 3.

Overvågning af hegnete juletræskulturer

Hjortevildt finder af og til adgang til juletræskulturen – også selv om der er vildtheqn omkring kulturen. Her kan dyrene opholde sig i lang tid uden at blive observeret. Anico har udviklet et vildtovervågningskoncept, som sender information til en tilsynsførende, hvis der er uønsket vildtaktivitet i en kulturen om natten, hvor hjortevildtet er aktivt. Information om vildtaktiviteten kan sendes som SMS-besked eller ved hjælp af kamerateknologi levende billeder direkte til den tilsynsførendes PC.

Uønsket aktivitet i skoven

Registreringskonceptet kan også anvendes til overvågning og registrering af uønsket aktivitet i skoven efter solnedgang. Her kan sensor og kamerateknologien anvendes som redskab til at afdække ulovlig jagt og krybskytteri i skoven efter mørkets frembrud.

Tyverisikring

Af og til oplever producenter at oparbejdede juletræer og pyntegrønt bliver stjålet. Vildtsystemet kan også overvåge paller/bunker af juletræer og pyntegrønt,

Skovningsæt

Dansk Skovkontor

Danmarks største udvalg af godkendt, påkrævet beklædning til motorsavsbrug.

Sætpris fra 995,- kr

(model standard gummistøvler, overall og hjelmsæt) til 3500,- kr (goretex airstream læderstøvler og stretch-air kevlar extreme bukser, hjelmsæt efter ønske).

Priser excl. moms. Lagerføres i størrelse 46-58/41-47, nogle læderstøvler str. 37-50

Dansk Skovkontor A/S . Tlf. 57 83 01 10 . www.dansk-skovkontor.dk

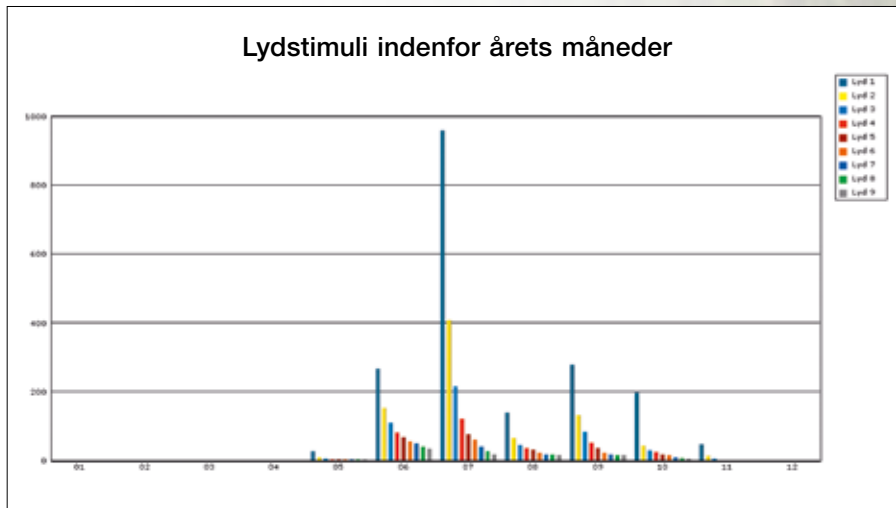
som er opmagasineret og ligger klar til afhentning – Et nyudviklet GPS-koncept kan placeres i de afhentningsklare produkter og fungerer som en ”tyverialarm”. Producenten får automatisk en SMS, hvis GPS-enheden flyttes bort fra oplagringspladsen. Herefter kan man via et specialdesignet software se præcis, hvor GPS-enheden befinder sig.

Selvtømmende juletræs hegning

Anico arbejder med test af en ”vildtselvtømmende” indhegning. Konceptet består af en åbning på 1 – 2 meter i vildtheget, som dyrene kan gå ud af, men ikke ind. Dyr som forsøger at gå ind i juletræskulturen via åbningen aktiverer vildtsystemet og bliver afvist.

Knækkede juletræstoppe

Knækkede juletræstoppe kan være et stort problem for mange juletræproducenter. Fugle er den hyppigste årsag til knækkede topskud. Fugle(unger) som solsort, krage og råge er formodentlig årsag til de fleste knækkede topskud, men

Figur 3 Grafen viser at når lyd nr. 2 (blå og gul) har været aktiveret er 80 % af dyrene væk fra sensorfeltet og efter lyd nr. 3 er 90 % af dyrene væk.

også mindre sangfugle kan knække de nye og helt unge topskud. Der anvendes rigtig mange ressourcer på at forsøge at reducere antallet af knækkede topskud. Placering af topskudspinde e.l. monteret langs topskuddet er en meget tidskrævende og økonomisk stor omkostning. Anico – animal control har sammen med Dansk Juletræsdyrkerforening søgt om

tilskud til udvikling og test af alternative metoder til reducere af knækkede topskud. Her arbejdes med flere løsningsmuligheder bl.a. med en ide om at anvende territoriehævdende fugles sang som afværgning i håbet om at vildtsystemets territorie hævde han, kan holde andre artsfæller væk fra kulturen. Andre løsninger tænkes også afprøvet.

FORT SIRIO 4 x 4 TIL JULETRÆER

Importør:

Sønderup Maskinhandel A/S . Hjedsbækvej 464 . 9541 Suldrup . tlf: 98 65 32 55
www.jutrak.dk . e-mail: mail@fbdk.dk